

ECKBERTI

ABBATIS SCHONAUGIENSIS

OPUSCULUM

DE LAUDE CRUCIS.

(D. Bern. PEZIVS, *Biblioth. ascet. antiquo-nova*, t. VII, p. 13, ex ms. cod. inelyti monasterii Windfergensis ord. canon. Regul. Præmonstrat.)

LAUS CRUCIS, VERBA ECKBERTI.

I.

Salve, crux, signum Dei vivi, vexillum dexteræ excelsi; salve, signum triumphale, signum salutare, signum potens et admirabile; salve, signum honorabile cœlestibus, amabile terrestribus, inferis horribile. Salve, crux signum benedictum, lignum pretiosum et electum, lignum fructiferum super omnia ligna silvarum, et super omnia aromata quæ ab origine mundi super terram germinaverunt. Beata radix, quæ te portavit, sed beatior, quæ te beavit! O erux, radix tuæ nobilitatis in terra viventium, quæ divinam tibi virtutem inseruit, et omnem lignorum dignitatem te fecit supergredi! O lignum præclarum et nobile, cujus cedunt dignitati cedrus et cypressus, laurus et platanus, palma et oliva, vitis et ficus et malus, cinnamomum et balsamum, et myrrha et libanus, storax et galganus, gutta, casia et terebinthus, ligna Setim, ligna thyina pretiosa de ophir, et omne lignum pulchrum visu, odore delectabile, fructu suave et salubre. Omne lignum paradisi Dei non est assimilatum tibi, omne aurum obrizum, omnis gemma pretiosa tibi comparari non possunt.

II.

O crux sole splendidior, omnibus astris mundi serenior his qui fidei et charitatis te intuentur aspectu! O gloriosum et sanctissimum signum! Quid hoc est miraculi, quod in te accidit! Jam pridem maledictum et horribile erat nomen tuum, et erat signum damnationis et ignominie, furibus et homicidis addictum: nunc autem signum es gloriæ et benedictionis. Et ecce a novissimis hominum magno et mirabili saltu usque ad cœlos summos ascendisti, ita ut honorandos etiam regum vertices pos-

A sideas. Videat impius Nero et invidet

imperatorum diademata inter aurum et lapides pretiosos te, o crux, velut nobilissimum decus admittunt. Videat invida Judæa, spectet cervicosa gentilitas et contabescat, quia ecce superbiorum et colla sublimium et genua coram te incurvantur. O crux, te omnes angeli Dei in excelsis honorificant, quibus hic solus est acceptabilis, qui tuo stigmate signatus advenerit. O pretiosa moneta, sola in civitate Dei cognita et dilecta! Multum per omnem modum vales, quia et regnum Dei per te comparatur.

III.

Quis igitur vacuavit ignominiam tuam? quis tantis dignam te fecit honoribus? Nimirum ille homo, qui dicitur Jesus, hujus quoque miraculi auctor est: qui solus facit mirabiles res, ipse utique, ipse fecit hanc rem, et non alius: Jesus Christus Filius Dei vivi, dominator cœli et terræ, quem terra peccatrix a se repulit, in te ascendit, et excepisti eum et sustinuisti pretiosum pondus corporis ejus. Tunc sanctificata es nudæ carnis ejus tactu, et sanctissimi cruoris ejus aspergine. Clavi enim, qui innocentes manus ejus ac venerabiles pedes tibi confixerunt, pretiosum illum liquorem propulerunt in te: lancea quoque militis, quæ illud virgineum latus aperuit, sacri sanguinis et aquæ mysticæ rivo te aspersit. Ecce quali oleo unxit te Deus, consecrator tuus, verus et summus pontifex Jesus: unxit te, inquam, præ participibus tuis, præ omnibus lignis silvarum, ut esses sanctum altare holocausti veri et gratissimi Domino. Vere sanctum altare tu es, quia in te primum oblata est pro mundi salute hostia vera, hostia sancta, hostia immaculata et pacifica, quæ sola reconciliare potuit terrena cœ-

lestibus. Altare thymiamatis pretiosi tu es, cujus odor suavissimus usque ad interiora cœlorum penetravit, cor Dei excelsi oblectavit, et inclinatus est dulcore ejus usque ad terram, et placatus factus est super malitia habitantium in ea.

IV.

Multum per omnia in contrarium versa est ignominia tua, o crux! Instrumentum perditionis fueras, et salutis instrumentum facta es. Vitam perimere debueras et mortem peremisti. Contra auctorem vitæ princeps mundi bellaturus, per te armatus processit, sed in caput ejus te retorsit manu fortis noster Christus Jesus, concidit cervicem peccatoris, et divisit inter ipsum et humani generis massam, cujus se caput esse gloriatus est, et facta est ruina ejus magna, et ablatum est opprobrium de Israel.

V.

Te ergo, o magnæ exultationis et salutis instrumentum, crux benedicta, crux electa, crux jucunda et amabilis valde, omnis Ecclesia sanctorum sanctificata per te in nomine Christi, qui propriis humeris te portare dignatus est et a te portari, merito te honorificat et magnificat te exultat præconiis. Si enim thronos regum sive sceptrum aut coronas pro eorum reverentia, qui sunt terra et cinis, honorari decet a subditis: quanto magis te sceptrum æterni Regis, ad gloriam Christi, qui per te orbem terrarum sibi subjecit, ab omni populo acquisitionis honorari dignum est et adorari? Adorari te, inquam, dignum est, non quidem ut Deum, sed ut virtutis admirabile signum. Si adoranda sunt vestigia pedum Regis et Domini nostri, cur non digne adoranda es, o crux, quæ impressa habes vestigia non tantum pedum, sed et manuum et totius sacri corporis ejus? Vere digne coram tuo sacro signaculo manus supplices elevamus, cervi-

cem deponimus, genua incurvamus et ad terram toti prosternimur in honorem ejus qui expansis in te cruentis manibus omnia ad se traxit, qui inclinato capite in te emisit spiritum, cujus emortua genua in te flebili modo complicata sunt, cujus sacrum corpusculum totum expansum fuit super te.

VI.

O crux, gloria Christianæ frontis, o T propitiæ frontis, signatum super nos manu Dei! O Christianæ militiæ vexillum inexpugnabile! Faciat te Christus mihi et omni homini credenti esse fidam protectionem adversus omne periculum animæ et corporis. Esto mihi per gratiam Domini scutum inexpugnabile adversus ignea tela inimici, adversus omnes astutias ejus, et omnem dæmonum fortitudinem pro me potenter expugna. Tu omnes corporis mei tuere fenestras, ne ascendat mors per eas in animam meam et omne, quod mortiferum mihi est, tua virtus exstinguat.

VII.

In quacunq̄ue hora, quocunq̄ue in opere te manus mea in nomine Domini mei Christi levaverit, effectum tibi velocem præstet ipse, qui te sanctificavit, Dominus Jesus. Esto peccatrici animæ meæ, o crux, fortis protectio in die, quo exuenda est a carne hæc mortali, adversus horrendos incursus pessimorum spirituum. Esto illi suave umbraculum contra æstuans incendium flammæ gehennalis, ut illæsa libero gressu pertransire valeat ad videndum Dominum Deum suum in cœlestibus, per eum, qui crucifixus est in te, Jesum Christum Dominum nostrum, qui cum Deo Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

EJUSDEM ECKBERTI SOLILOQUIUM SEU MEDITATIONES.

(D. Pezsius, *ibid.*, p. 21, ex codd. Mellicensibus.)

I.

Verbum mihi est ad te, o Rex sæculorum Jesu Christe: ausu charitatis alloqui te præsumo factura manus tuæ concupiscens decorem tuum, et adire gestiens desiderio cordis mei. Usquequo sustinebo absentiam tuam, expectationem faciei quanto tempore feram? Usquequo ingemiscam^a, et stillabit post me oculus meus? Amabilis Domine ubi habitas,

Ubi est diversorium tuum, in quo lecto recumbis inter charissimos tuos, et satias eos manifestatione gloriæ tuæ? O quam felix, quam illustris, quam sanctus, quanta appetendus est concupiscentia locus illæ Deificæ voluptatis, locus perennium deliciarum? Non accessit oculus meus, nec appropinquavit cor meum usque ad multitudinem dulcedinis tuæ, quam intrinsecus abscondisti filiis tuis: solo ejus odore

^a *al. cod. ingemiscent.*